

Ομιλία
του Υπουργού Παιδείας και Πολιτισμού
κ. Αντρέα Δημητρίου
ΓΙΑ ΤΗΝ 1^Η ΑΠΡΙΛΙΟΥ
Τρίτη, 1^η Απριλίου 2008, ώρα 9.00 π.μ.
Ιερός Ναός Αγίου Γεωργίου, Παραλίμνι

Όπως κάθε χρόνο, τιμούμε και μνημονεύουμε σήμερα τη μεγάλη εθνική επέτειο της 1^{ης} Απριλίου 1955, που σήμανε την απαρχή του απελευθερωτικού Αγώνα του λαού μας ενάντια στη βρετανική αποικιοκρατία. Η μέρα αυτή αποτελεί ορόσημο στη σύγχρονη κυπριακή ιστορία, γιατί σήμανε ταυτόχρονα και την αρχή του τέλους της βρετανικής κυριαρχίας στο νησί μας, που είχε αρχίσει από το 1878.

Με τον τερματισμό της βρετανικής κυριαρχίας στο νησί μας, από τον Αύγουστο του 1960, οπότε η Κύπρος ανακηρύχτηκε ως ανεξάρτητο κράτος, διανοίχθηκαν νέοι ορίζοντες προόδου στο νησί μας και, παρά τα δεινά της τουρκικής εισβολής και της συνεχιζόμενης κατοχής του 37% των εδαφών μας, η Κυπριακή Δημοκρατία εντάχθηκε το 2004 στην Ευρωπαϊκή Ένωση και βαδίζει τη δική της πορεία μέσα στη μεγάλη ευρωπαϊκή οικογένεια.

Στις κρίσιμες και δύσκολες τούτες μέρες, η αναπόληση της ηρωικής εκείνης εποχής του Απελευθερωτικού Αγώνα της ΕΟΚΑ 1955-59 και η αναφορά στη ζωή των ηρώων μας είναι η μεγαλύτερη τόνωση για μας, για τη συνέχιση και ευόδωση του αντικατοχικού αγώνα που διεξάγουμε εδώ και τριάντα τέσσερα χρόνια. Οι αγωνιστές του 1955-59 ήταν αφοσιωμένοι ολόψυχα στον αγώνα για τη λευτεριά της Κύπρου. Τον ασίγηστο πόθο για το ξεσκλάβωμα της πατρίδας και την αγωνιστικότητα που διαπότιζε κάθε τους ενέργεια, τα βλέπουμε πολύ έντονα καθώς ξεφυλλίζουμε τις σελίδες της σύγχρονης κυπριακής ιστορίας, όπου έχει καταγραφεί με χρυσά γράμματα το έπος του 1955-59. Στο Μαχαιρά, στο Δίκωμο, στον Αχυρώνα του Λιοπετρίου, στον Πενταδάκτυλο και στο Τρόδος, σε χωριά και σε πόλεις και σε κάθε γωνιά της σκλαβωμένης Κύπρου οι

αγωνιστές της κυπριακής ελευθερίας γράφουν το καινούριο έπος, χωρίς υπολογισμό θυσίας.

Ο Γρηγόρης Αυξεντίου, ο Κυριάκος Μάτσης, ο Ευαγόρας Παλληκαρίδης, οι τέσσερις του Λιοπετρίου, ο Μάρκος Δράκος, ο Πετράκης Γιάλλουρος, ο Καραολής, ο Ζάκος, ο Δημητρίου και όλοι οι νέοι μας που έπεσαν υπέρ πατρίδος, καταγράφονται στο πάνθεο των ηρώων της κυπριακής ελευθερίας και γίνονται μια στρατιά νέων ηρωικών μορφών, πλάι στους αγωνιστές του 21, για να μας εμπνέουν και να μας καθοδηγούν.

Η αρνητική στάση των Άγγλων, που δεν αναγνώριζαν στο λαό της Κύπρου το στοιχειώδες δικαίωμα της αυτοδιάθεσης και της ανεξαρτησίας, φούντωσε την αγανάκτηση του κυπριακού ελληνισμού, ο οποίος τα ξημερώματα της 1^{ης} Απριλίου 1955 αποφάσισε να πάρει την τύχη του στα χέρια του. Με πολιτικό αρχηγό του αγώνα τον Εθνάρχη Μακάριο και στρατιωτικό αρχηγό το Γεώργιο Γρίβα Διγενή, άρχισε εκείνο το όμορφο πρωινό του Απρίλη ο ένοπλος απελευθερωτικός αγώνας.

Σ' αυτόν τον αγώνα συμμετείχαν όλα τα στρώματα του λαού μας: νέοι, μεσήλικες, ηλικιωμένοι, άντρες και γυναίκες. Όλοι μαζί και ο καθένας με το δικό του τρόπο υπηρέτησαν την ιδέα της ελευθερίας, με μοναδική φιλοπατρία, αυτοθυσία και αυταπάρνηση. Οι Άγγλοι χρησιμοποίησαν κάθε μέσο για να ανακόψουν την ηρωική αυτή προσπάθεια του κυπριακού ελληνισμού για τη λευτεριά του. Με φυλακίσεις, βασανιστήρια, εξορίες, απαγχονισμούς αγωνιστών και με άλλα απάνθρωπα πολλές φορές μέσα, προσπάθησαν να κάμψουν το φρόνημα και την αγωνιστικότητα του λαού μας.

Όμως, οι νέοι της Κύπρου σε καμιά περίπτωση δεν πτοήθηκαν. Πολέμησαν και θυσιάστηκαν για τη λευτεριά της πατρίδας όπως οι αγωνιστές του 1821 και έγραψαν χρυσές σελίδες δόξας στην ιστορία του τόπου μας. Η κυπριακή ανεξαρτησία, που ήταν το αποτέλεσμα του αγώνα, αποτελεί από τότε μέχρι σήμερα μια κατάκτηση και ένα σημαντικό όπλο για το λαό μας, και οφείλουμε να τη διαφυλάξουμε ως κόρην οφθαλμού.

Συμπατριώτες και συμπατριώτισσες,

Ένας από τους ήρωες του Αγώνα, ο δάσκαλος Φώτης Πίττας έγραψε σε ένα ποίημά του :

«Σαν σηκωθούμε σύσσωμοι,
όλοι μικροί μεγάλοι,
στην Κύπρο μας η λευτεριά
πάλι θε να προβάλει.»

Αυτή λοιπόν την παρακαταθήκη αφήνουν σήμερα σε όλους μας οι ήρωες που θυσιάστηκαν στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα του 1955-59. Την παρακαταθήκη της ενότητας και της καθολικής συστράτευσης στο δύσκολο αντικατοχικό αγώνα που διεξάγουμε.

Βρισκόμαστε πια στο κρισιμότερο σταυροδρόμι της ιστορίας μας. Η προδοσία και η βάρβαρη τουρκική εισβολή του 1974 έχουν επισωρεύσει στη μαρτυρική μας πατρίδα ανείπωτα δεινά και πληγές, που όμοιές τους δε γνώρισε ποτέ στη μακρόχρονη ιστορία της. Το 37% των εδαφών μας κατέχεται εδώ και 34 χρόνια από τον τούρκικο Αττίλα. Διακόσιες χιλιάδες συμπατριώτες μας βρίσκονται ακόμα μακριά από τις πατρογονικές τους εστίες στην πικρή προσφυγιά, μέσα στην ίδια τους την πατρίδα.

Συνεχίζεται ανείπωτο το τραγικό δράμα των αγνοουμένων μας. Οι μαρτυρικοί μας εγκλωβισμένοι, σαν άλλοι ελεύθεροι πολιορκημένοι, παλεύουν καθημερινά για να κρατηθούν στις ρίζες τους, στη γη των πατέρων μας. Χιλιάδες έποικοι της Ανατολίας μαγαρίζουν τη γη μας, λεηλατούν καθημερινά και σφετερίζονται τις περιουσίες μας.

Ζούμε λοιπόν καθημερινά όλοι μας, με επώδυνη δίπλα μας και μέσα στο σπίτι μας την ανοιχτή αυτή πληγή της κατεχόμενης πατρίδας και των κινδύνων που καθημερινά την απειλούν. Γι' αυτό και τα μηνύματα του Αγώνα του 55-59 αποκτούν για όλους μας μια καθοριστική σημασία, που δεν έχουμε το δικαίωμα να την αγνοούμε ή να την παραγνωρίζουμε.

Σύσσωμοι λοιπόν, καθώς μας παραγγέλλουν οι ήρωές μας, όλοι, μικροί και μεγάλοι, ας συστρατευθούμε στον αγώνα για τη σωτηρία της πατρίδας μας. Αυτή είναι η βασικότερη προϋπόθεση, για να μπορέσουμε κάποτε να ελευθερώσουμε τη σκλαβωμένη γη μας και να δικαιώσουμε τις θυσίες των ηρώων μας.

Στόχος αμετάθετος και οραματισμός μας θα πρέπει να είναι πάντοτε, μια σωστή, συνετή και συνεπής αγωνιστική πορεία. Μια πορεία που θα οδηγήσει αργά η γρήγορα το σκάφος του κυπριακού αγώνα στο λιμάνι της απελευθέρωσης των κατεχόμενων εδαφών μας, στο λιμάνι της επιστροφής στο σκλαβωμένο Πενταδάκτυλο, στην Αμμόχωστο, τη Μόρφου και την Κερύνεια και σε κάθε κατεχόμενο χωριό της Κύπρου μας.

Γιατί, έχουμε κι εμείς το δικαίωμα να ζήσουμε με ανεξαρτησία και ελευθερία στο δικό μας τον τόπο, όπως όλοι οι λαοί της γης. Δε ζητήσαμε κι ακόμα ως τώρα δε ζητούμε τίποτε περισσότερο και τίποτε λιγότερο απ' ό,τι όλοι οι άνθρωποι στον κόσμο δικαιούνται. Απαιτούμε από τους ισχυρούς της γης, από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και ιδιαίτερα από την Ευρωπαϊκή Ένωση, στην οποία ανήκουμε, να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να αποδώσουν επιτέλους δικαιοσύνη στην Κύπρο.

Δεν έχουν το δικαίωμα να θωπεύουν και να εξευμενίζουν μια χώρα που κατέχει ευρωπαϊκά εδάφη και αρνείται να συμμορφωθεί με τις βασικές αρχές του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ και τις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε κι εμείς, ως ισότιμοι Ευρωπαίοι πολίτες, το δικαίωμα να ζήσουμε σε μια Κύπρο επανενωμένη, πραγματικά ελεύθερη και ανεξάρτητη, χωρίς ξένα στρατεύματα, έποικους, εγγυητικά δικαιώματα και διαχωριστικά τείχη.

Θέλουμε μια ελεύθερη και ευημερούσα πατρίδα, όπου όλοι οι κάτοικοί της, Ελληνοκύπριοι, Τουρκοκύπριοι, Μαρωνίτες, Αρμένιοι και Λατίνοι, θα μπορούν να ζουν ειρηνικά και αδερφωμένα, μέσα σε συνθήκες ειρήνης, ελευθερίας, δημοκρατίας και δικαιοσύνης.

Με επικεφαλής τον Πρόεδρο Δημήτρη Χριστόφια, ο οποίος έχει μια ξεκάθαρη θέση όσον αφορά την επίλυση του κυπριακού και το μέλλον αυτού του τόπου, συνεχίζουμε τις προσπάθειες για τον τερματισμό της κατοχής και την επανένωση της πατρίδας μας, με σταθερή προσήλωση στο στόχο της επίτευξης μιας ειρηνικής και βιώσιμης λύσης διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας.

Η καλή θέληση της πλευράς μας και η επιθυμία για μια συμφωνημένη λύση που να αποτρέπει τον κίνδυνο της οριστικής διχοτόμησης, είναι δεδηλωμένη και διακηρυγμένη θέση της πλευράς μας. Και είναι πλέον καιρός οι δυνατοί της γης, ο ΟΗΕ και η Ευρωπαϊκή Ένωση να ασκήσουν την επιρροή τους, ώστε να καμφθεί επιτέλους η τουρκική αδιαλλαξία, για να αρχίσουν ουσιαστικές συνομιλίες με στόχο να επιλυθεί σύντομα και δίκαια το κυπριακό πρόβλημα.

Η πρόσφατη συνάντηση του Προέδρου Δημήτρη Χριστόφια με τον Τουρκοκύπριο ηγέτη Μεχμέτ Αλή Ταλάτ είναι ένα πρώτο σημαντικό βήμα, για να ανοίξει ο δρόμος της συνεχούς διαπραγμάτευσης υπό την αιγίδα των Ηνωμένων Εθνών και με βάση τη συμφωνία της 8^{ης} Ιουλίου.

Οι πρωτοβουλίες της δικής μας πλευράς έχουν καταδείξει περίτρανα πως εμείς έχουμε όλη την καλή διάθεση για τη δημιουργία ενός καλύτερου κλίματος, που θα διευκολύνει τις προσπάθειες για την ειρήνη, την επανένωση και τον τερματισμό της κατοχής.

Με τη συμπαράσταση της Ελλάδας, του απανταχού Ελληνισμού και όλων των φιλελεύθερων και προοδευτικών λαών της Ευρώπης και του κόσμου, θα συνεχίσουμε να δίνουμε την ειρηνική μάχη για τη δικαίωση της Κύπρου, με την ελπίδα ότι ένας καινούριος ήλιος, ήλιος ειρήνης, ελευθερίας, δικαιοσύνης και αρμονικής συμβίωσης θα ξεπροβάλει σύντομα πάνω από τη μαρτυρική μας πατρίδα.

Η επανένωση της πατρίδας μας, η επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους και η διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας, μέσα στα πλαίσια μιας ειρηνικής, λειτουργικής και βιώσιμης λύσης, θα είναι το καλύτερο μνημόσυνο για τους ήρωες του 1955-59, που πέθαναν για την πατρίδα με το όραμα για μια ελεύθερη και δικαιωμένη πατρίδα.